

5.5	Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
5.5.1	Vzdělávací obor	Dějepis
5.5.1.1	Vyučovací předmět	Dějepisné praktikum

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací obsah předmětu Dějepisné praktikum je zaměřen na rozšíření vědomostí a poznatků o vývoji a konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti.

Zřetel je kladen na základní hodnoty evropské civilizace. Znalost různých historických epoch napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů.

Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické fakty jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 6. ročníku 1 hodinu týdně, v 7.–9. ročníku 2 hodiny jednou za 14 dní. Výuka probíhá ve třídách, někdy v učebnách informatiky, neboť využíváme všech dostupných výukových programů i internetu. Výuka je z velké části zaměřena na místní a regionální dějiny, na dějiny každodennosti, významná část výuky probíhá na exkurzích v terénu. Prostor je dáván i zájmům žáků o různá historická období.

Do vyučovacího předmětu Dějepisné praktikum jsou zařazena průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- ✓ klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- ✓ používá vhodné učební pomůcky (dějepisné atlasy, mapy, nástěnné obrazy, slovníky, encyklopedie, fotografický materiál, modely pravěkých a starověkých předmětů, výukové programy) a audiovizuální techniku
- ✓ předkládá dostatek informačních zdrojů z učebnic, literatury, odborné literatury, z časopisů
- ✓ zařazuje práci s historickým atlasem, mapou, slovníky a encyklopediemi, s odbornou literaturou
- ✓ využívá exkurzí

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- ✓ vhodně motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení
- ✓ zadává úkoly k posílení schopností žáka využívat vlastních zkušeností (získaných např. z četby, samostudia) a z vlastního úsudku
- ✓ do výuky zařazuje modelové situace z praktického života a vede žáka k jejich optimálnímu řešení s využitím tvůrčího přístupu

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- ✓ nabízí žákům využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolím
- ✓ zařazuje řečnická cvičení (referáty, předávání informací ze samostudia)
- ✓ zařazuje diskusní kroužky a besedy

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- ✓ zařazuje práci ve skupině, klade důraz na tvoření pravidel práce v týmu
- ✓ uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům se specifickými poruchami učení
- ✓ ve výuce vytváří přátelskou atmosféru, posiluje sebevědomí žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské:

Učitel:

- ✓ respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- ✓ podporuje u žáků zájem o umělecká díla a projevování pozitivních postojů k ochraně kulturního dědictví, upevňuje jejich vlastenecké cítění
- ✓ aktivně zapojuje žáky do kulturního dění (soutěže, hry, výstavy, besedy, přednášky a další kulturní akce)

Kompetence pracovní:

Učitel:

- ✓ vede žáky k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků
- ✓ vyžaduje a kontroluje pravidelnou přípravu žáka na výuku
- ✓ zadává samostatné práce i dlouhodobějšího charakteru (referáty, projekty, seminární práce k „Malé maturitě“), a vede žáka k vyhledávání a shromažďování informací ze všech dostupných zdrojů

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Dějepisné praktikum**
 Ročník: **6.ročník**

Rozpracované výstupy z předmětu	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky (možné formy a metody práce...)
<p>❖ Pracuje s časovou přímkou, periodizuje dějiny, uvádí konkrétní příklady pramenů, pozná instituce, kde se shromažďují, zná tyto instituce ve svém městě, kraji</p> <p>❖ Pracuje s pojmy souvisejícími s vývojem člověka, rozpozná vývojové stupně člověka, vyjmenuje způsoby obživy a možnosti soužití lidí, popíše umělecké projevy lidí</p> <p>❖ Popíše podnebné změny po skončení poslední doby ledové</p> <p>❖ Vysvětlí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství a pastevectví, vyjmenuje přínosy zemědělství a chovu pro člověka, popíše náboženské představy lidí, vysvětlí podmínky vzniku řemesel</p> <p>❖ Popíše změny v životě člověka související s používáním prvních kovů</p>	<p>➤ <u>Úvod do studia dějepisu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dělení času - Periodizace lidských dějin - Získávání informací o dějinách - Historické prameny <p>➤ <u>Pravěk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vývojové stupně člověka - Způsob obživy, lov a zbraně - Náboženství - Umění - Změny v obstarávání obživy v ml. době kamenné - Počátky řemesel a zpracování kovů <p>➤ <u>Doba železná</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Keltové <p>➤ <u>Germáni</u></p> <p>➤ <u>Starověk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oblasti starověkého světa - Charakteristické rysy <p>➤ <u>Orient: Mezopotámie, Egypt, Indie Čína</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Charakteristické rysy oblastí - Náboženství - Počátky písma a kultura 	<ul style="list-style-type: none"> ● Matematika (práce se zápornými čísly) ● Výtvarná výchova (pravěké malby) ● Zeměpis (světové strany, světadíly) ● Přírodopis (vývoj člověka) ● Osobnostní a sociální výchova (sociální rozvoj - komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice) ● - morální rozvoj - řešení problémů ● Zeměpis (zemědělské oblasti) ● Osobnostní a sociální výchova 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Archiv, museum, knihovny v regionu ✓ Centrum experimentální archeologie ve Vřestarech ✓ Filmy k daným tématům ✓ Projekty

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vyjmenuje důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu ❖ Vysvětlí velký přínos Keltů a jejich kultury pro rozvoj zemědělství a řemesel ❖ Vysvětlí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států ❖ Vysvětlí rozdílný vývoj ve světě a jeho nerovnoměrnost v jednotlivých oblastech světa → popíše kulturní rozmanitost světa ❖ Rozliší různé projevy náboženských představ ❖ Určí podstatu antické demokracie, uvede přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury, vysvětlí prolínání kultur ❖ Uvede rozdíly ve formách státní moci 	<ul style="list-style-type: none"> - Přínos starověkých civilizací - Shrnutí ➤ <u>Řecko</u> - Počátky řecké civilizace – Kréta - Kultura a vědy v Řecku ➤ <u>Řím</u> - Vznik Říma - pověst - Punnské války - Římská republika, krize, její zánik, císařství - Pozdní říše římská, křesťanství - Rozpad římské říše - Stěhování národů - Římská kultura 	<p>(osobnostní rozvoj – kreativita)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života) ● Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá) ● Zeměpis (orientace na mapě) ● Environmentální výchova (základní podmínky života) ● Český jazyk (staroorientální eposy) ● Výtvarná výchova (řecké umění - stavitelství, sochařství, malířství) 	
--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk (řecké báje a pověsti, eposy) • Výchova demokratického občana (Občan, občanská společnost a stát , Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) • Výtvarná výchova – římské umění (stavitelství, sochařství, malířství) • Český jazyk (římské báje) • Český jazyk (řečnictví) • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá (integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, Jsme Evropané)) 	
--	--	---	--

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity, videokazety, audiomateriál, historická beletrie, soubory modelů archeologických nálezů, soubory historických pojmů, obrázkový materiál, ...

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vyučovací předmět: **Dějepisné praktikum**
Ročník: **7. ročník**

Rozpracované výstupy z předmětu	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky (možné formy a metody práce...)
--	--------------	--	---

<p>❖ Uvede význam prvních státních útvarů u nás, vyjmenuje hlavní znaky románského slohu a stavby</p> <p>❖ Uvede příčiny a průběh kolonizace, popíše podmínky vzniku měst, složení obyvatelstva, městská práva</p> <p>❖ Uvede broumovská městská práva</p> <p>❖ Vyjmenuje hlavní znaky gotického slohu a stavby, uvede gotické památky ve městě a v regionu</p> <p>❖ Uvede význam posledních Přemyslovců, vysvětlí přínos Lucemburků (především Karla IV.), a to i pro Broumov</p> <p>❖ Popíše význam osobnosti Jana Husa, husitských válek, souvislost husitských válek s Broumovem, politické schopnosti Jiřího z Poděbrad, uvede význam Jagellonců na českém trůnu</p>	<p>➤ <u>Raný středověk v českých zemích</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Velká Morava a počátky českého státu - Románský sloh - Broumov a raný středověk - Život na středověkém hradě a v podhradí, každodennost <p>➤ <u>Vrcholný a pozdní středověk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolonizace a vznik měst se zaměřením na Broumov a jeho okolí - Gotický sloh a gotika v Broumově a v regionu - Vývoj českého státu od 12. st. do roku 1526 - Každodennost – odívání, bydlení, strava 	<ul style="list-style-type: none"> • Zeměpis (světové strany, světadíly) • Výtvarná výchova (pojmy, stavby, obrazy) • Český jazyk (slovanská jazyková rodina) • Multikulturní výchova (lidské vztahy) • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Jsme Evropané) • Zeměpis (světadíly) • Výtvarná výchova (pojmy, stavby, obrazy) • Občanská výchova (Karel IV., stavební slohy) • Český jazyk (Jan Hus, Karel IV.) • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Jsme Evropané) • Environmentální výchova (ekosystémy) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Exkurze do Prahy ✓ Vízmburk – exkurze ✓ Muzeum Broumova, Muzeum Náchodsko ✓ Filmy – Oldřich a Božena, Noc na Karlštejně ✓ Projekty
--	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none">✓ Zeměpis (orientace na mapě) ✓ Občanská výchova, Výtvarná výchova (stavební slohy, malířství, sochařství) ✓ Multikulturní výchova (lidské vztahy)	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Dějepisné praktikum**
 Ročník: **8. a 9. ročník**

Rozpracované výstupy z předmětu	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky (možné formy a metody práce...)
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Uvede hlavní znaky renesančního slohu, vyjmenuje renesanční památky v regionu ❖ Vysvětlí příčiny českého stavovského povstání a jeho vliv na třicetiletou válku v souvislosti s Broumovem ❖ Vysvětlí význam rozvoje vědy, hospodářství a společenských změn ❖ Orientuje se ve snaze velmocí rozšířit svůj vliv ve světě a vysvětlí význam vědecko-technické revoluce na společenské změny, orientuje se v politické situaci v českých zemích, zhodnotí mocenskou politiku v předvečer 1. světové války, objasní situaci českých zemí za 1. světové války a jejich cestu ke vzniku Československa ❖ Uvede významné změny v Československu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Renesance v regionu</u> ➤ <u>Třicetiletá válka</u> <ul style="list-style-type: none"> - Český stát a Broumov v habsburské monarchii - Třicetiletá válka a Broumovsko - Habsburská monarchie a české země po třicetileté válce - Baroko a Broumovsko ➤ <u>Historický vývoj na konci 17. a v 18. století</u> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj vědy a změny ve společnosti - Předpoklady přechodu k prům. spol. a rozvoj průmyslu na Broumovsku ➤ <u>Politické a společenské změny začátkem 2. poloviny 19. století</u> <ul style="list-style-type: none"> - Hospodářské a společenské změny - Kultura v polovině 19. století ➤ <u>Vývoj ve světě a v českých zemích v letech 1871 – 1918</u> <ul style="list-style-type: none"> - První světová válka a Broumov - České země za 1. sv. války, rozpad - R-U a vznik Československa, situace na Broumovsku ➤ <u>Československo v letech 1918 – 1938</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Jsme Evropané) <ul style="list-style-type: none"> • Hudební výchova, Výtvarná výchova, Český jazyk (barokní kultura) • Výchova demokratického občana (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) • Multikulturní výchova (Etnický původ, lidské vztahy) <ul style="list-style-type: none"> • Zeměpis (těžba a průmysl v českých zemích) • Fyzika (vynálezy) • Český jazyk a literatura 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Muzeum Broumovska a Náchodska ✓ Exkurze – Nové Město nad Metují, Náchod, Dobrošov, Lidice, Terezín, Praha – Židovské muzeum, Vojenské muzeum, kostel sv. Cyrila a Metoděje v Praze, Praha ✓ Zajatecký tábor v Martínkovicích ✓ Dokumenty ✓ Projekty

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vysvětlí situaci Československa po nástupu Hitlera k moci ❖ Vysvětlí příčiny, průběh a konec 2. světové války ve světě a v Československu ❖ Uvede hlavní události v Československu a na Broumovsku po 2. Světové válce 	<p>-Broumovsko po vzniku Československa a ve 30. letech 20. stl. (vztah Češi – Němci) -Kultura, sport</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Druhá světová válka</u> -Broumovsko během 2. světové války -Osvobození Broumova a poválečný vývoj (odsun německého obyvatelstva, exodus židovského obyvatelstva po pogromu v Kielcích) ➤ <u>Československo a Broumov ve 2. polovině 20.století</u> -Broumov po roce 1948 -Broumov po roce 1989 -průmysl, kultura sport 	<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk – literatura • Výtvarná výchova, Hudební výchova (osobnosti) 	
--	--	---	--